

Vina a „pocit“ viny

Poněkud nevyvážený až jednostranný Němcův důraz na to, že jde o „osobní“ vinu, na „svědomí“ a na „pocit viny“ (tedy na jakousi individuální vnímavost vůči vině) se mi zdá ohlašovat jisté nebezpečí „subjektivizace“ celého problému. Zajisté tam lze najít i jiné formulace, ale měl jsem dojem, že i tam je vše stále stahováno do spojitostí a souvislostí spíše pragmatických, ale že i tam kde se Václav Němec zmiňuje o tom, že „porušováním či zanedbáváním [těchto] vztahů ... člověk způsobuje trhliny v tomto světě a jeho řádu“, má na mysli jen předpoklady a okolnosti, nezbytné pro člověka jako jednotlivou osobně mravní bytost. Víím, že tu už zacházím dost daleko (možná příliš daleko), ale někde v hloubce vycituji jakési příliš nafouklé „ego“ člověka jako mravní bytosti, povolané spíše k dokonalosti než k nějakému poslání, k nějaké praxi a práci. Rád bych tam měl vysloveno, že ta hlavní a rozhodující „vina“ spočívá právě v této rovině, tj. v selhání člověka, který neplní svou „úlohu“, své „poslání“, které ho vede stále dál do budoucnosti (a tedy nikoli na prvním místě k tomu, co má právě teď kolem sebe, byť by to byl druhý člověk jako „bližní“ - vůči němu se má přece vztahovat především tak, že se hlavně soustředím na jeho budoucnost, nebo alespoň, že na tu jeho budoucnost nezapomínám, i když některé věci jsou aktuálně tak naléhavé, že je musím plnit hned). (Právě proto májm dojem, že je mimořádně důležité zdůrazňovat také onu „vinu“ v kosmickém smyslu, což jedině může vyvážit onen přílišný důraz na subjektivitu viny, na svědomí - navíc většinou lidí chápané právě jako součást individuálního vědomí, tedy s potlačením a přímo zapřením onoho důležitého s- nebo spolu-, které k myšlence svědomí nutně náleží.)

(Písek, 070407-3.)